

Orientering til kommuner om kriterier og hensyn ved fordeling af særtilskud for 2017 efter § 19

Dato
31-08-2016

1. Indledning

Efter § 19 i Lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner yder Social- og Indenrigsministeren årligt tilskud til kommuner i hovedstadsområdet, der har særlige økonomiske vanskeligheder. En del af puljen er afsat til et særtilskud til Furesø Kommune i overensstemmelse med kommunens aftale med ministeriet om sammenlægning af Farum og Værløse Kommuner fra 2005. Tilskud til de øvrige hovedstadskommuner fordeles efter konkrete ansøgninger.

Der er i alt 16 kommuner, der for 2017 har søgt om tilskud i henhold til § 19 i omtalte lov. 10 kommuner har fået tildelt særtilskud efter § 19 på i alt 140 mio. kr.

I *afsnit 2* redegøres der nærmere for lovgrundlaget vedrørende særtilskudpuljen for vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet.

I *afsnit 3* redegøres for den nærmere konkretisering af de kriterier, der er lagt til grund for vurderingen.

I *afsnit 4* findes en omtale af de hensyn, som ministeriet i øvrigt har inddraget i sin vurdering.

I *afsnit 5* konkluderes vedrørende fordeling af tilskud.

2. Særtilskudpuljen for 2017

Den samlede tilskudpulje er i henhold til lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommunerne jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 24. juni 2013 fastsat til 0,05 pct. af beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet.

I tilknytning til tilskudsudmeldingen den 30. juni 2016 har ministeriet skrevet ud til kommunerne og på et overordnet niveau gjort rede for de forhold, som der bl.a. ville blive lagt vægt på ved fordelingen af rammen. Det fremgik af brevet, at der ved vurderingen af kommunernes ansøgninger ville blive lagt vægt på bl.a. følgende hovedkriterier:

- Demografiske udfordringer
- Aktuelle økonomiske udfordringer
- Vedvarende økonomiske udfordringer

Hovedkriterierne har – ud fra forskellige vinkler – det formål at pege på nogle særlige udfordringer, som kan medføre et pres for supplerende ekstern finansiering i kommunerne. Særtilskudsfordelingen skal således ses som et supplement til det generelle tilskuds- og udligningssystem.

3. Konkretisering af kriterier

3.1. Kommuner med demografiske udfordringer

Dette hovedkriterium har fokus på de økonomiske udfordringer hos kommuner, der er præget af en betydelig befolkningsfremgang de seneste år samt har en befolknings-sammensætning, der medfører et udgiftspres.

Som underliggende kriterier for kommunernes opfyldelse af dette hovedkriterium indgår væksten i befolkningstallet fra 2014-2016, beskatningsgrundlaget for 2017, andel 0-16-årige og 70+årige fra 2014-2016, andel af 80+årige i 2016 samt beskæftigelses-frekvensen i 2014.

Tabel 1

Demografiske udfordringer
Kriterier
1. Høj vækst i befolkningstal 2014-2016
2. Lavt beskatningsgrundlag pr. indb. i 2017 (statsgaranti)
3. Vækst i andel 0-16-årige og 70+årige 2014-2016
4. Høj andel 80+årige i 2016
5. Lav beskæftigelsesfrekvens i 2014

3.2. Kommuner med aktuelle økonomiske udfordringer

Dette hovedkriterium har fokus på kommunens mere øjeblikkelige økonomiske udfordringer.

Som underliggende kriterier indgår likviditeten (opgjort efter kassekreditreglen) i 2. kvartal 2016, ledigheden i 2015, skat/service-forholdet i 2016, den driftsmæssige balance i 2016 ifølge budgettet, samt skattefinansierede bruttoanlægsudgifter fra 2011-2016.

I forhold til den driftsmæssige balance er der taget højde for, at driftsindtægterne bør overstige driftsudgifterne med henblik på, at en kommune også har tilstrækkelige indtægter til at finansiere sit anlægsniveau.

Tabel 2

Aktuelle økonomiske udfordringer
Kriterier
1. Lav gennemsnitlig likviditet pr. indb. i 2. kv. 2016
2. Høj ledighed i 2015
3. Svag driftsbalance pr. indb. i 2016
4. Højt skat/service-forhold i 2016
5. Lave skattefinansierede bruttoanlægsudgifter pr. indb. 2011-2015
6. Særligt lave skattefinansierede bruttoanlægsudgifter pr. indb. 2011-2015

3.3. Kommuner med vedvarende økonomiske udfordringer

Et antal kommuner er præget af økonomiske udfordringer, som må vurderes at være af mere vedvarende karakter.

Udfordringerne understreges af særligt høje overførselsudgifter, udgifter til børn og unge med særlige behov samt udgifter til førtidspension, et lavt beskatningsgrundlag som antages kan være medvirkende til et højt beskatningsniveau, ligesom skat/service-forholdet kan være en indikator for kommunens vedvarende udfordringer.

Som underliggende kriterier indgår særligt høje overførselsudgifter, udgifter til børn og unge med særlige behov samt udgifter til førtidspension ud fra regnskab 2015, et lavt beskatningsgrundlag i 2017 og et højt beskatningsniveau i 2016 samt skat/service-forholdet i 2016.

Tabel 3

Vedvarende økonomiske udfordringer

Kriterier

1. Lavt beskatningsgrundlag pr. indb. i 2017 (statsgaranti)
2. Højt beskatningsniveau i 2016
3. Højt skat/service-forhold i 2016
4. Høje udgifter til overførsler pr. 17-64-årig i regnskab 2015
5. Høje udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-17-årig i regnskab 2015
6. Høje udgifter til førtidspension pr. 17-64-årig i regnskab 2015

4. Hensyn i øvrigt

Udover de ovenfor beskrevne tre kommunegrupper (med kommuner, der opfylder et hovedkriterium) inddrages, foruden kommunernes ansøgninger, en række øvrige forhold ved fordelingen af særtilskud efter § 19, herunder øvrige økonomiske nøgletal.

Bl.a. inddrages i fastsættelsen af særtilskud også udviklingen i øvrige tilskud, herunder om kommunen modtager særtilskud for 2017 efter § 16 under henvisning til tab ved refusionsomlægningen.

5. Konklusion vedrørende fordeling af tilskud

Tilskud fordeles til de kommuner, der opfylder en vis andel af kriterierne i de tre kategorier nævnt i afsnit 3.1.-3.3. I fastsættelsen af beløb indgår kommunens ansøgning, kommunens størrelse, antallet af opfyldte kriterier, eventuelle hensyn nævnt i afsnit 4 samt andre økonomiske nøgletal for kommunen.